

Handläggare:
Åke Wennmalm

Landstingsstyrelsen

Miljöredovisning 2007 för Stockholms läns landsting

Ärendet

Landstingsstyrelsens förvaltning överlämnar härmed miljöredovisningen för landstinget avseende perioden 1 januari-31 december 2007.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att fastställa miljöredovisningen för landstinget

Sammanfattning

Den 1 januari 2007 började det nya miljöprogrammet Miljö Steg 5 att gälla i landstinget. Det omfattar målområdena transporter, energi, läkemedel, kemikalier, produkter, samt styrmedlen miljöledning, upphandling, kommunikation, miljömedicinsk forskning, och regional planering.

Transporter.

Riktvärde i budget 2007 var att 30% av alla transporter ska ske med förnybara bränslen. Årsförbrukningen av drivmedel i landstinget år 2007 utgjordes till 30% av förnybart bränsle, och landstinget nådde därmed riktvärdet. SL har under 2007 ökat andelen förnybart bränsle från 27 till 34%, mätt som förbrukad volym per år. Waxholmsbolagets fartyg drivs med diesel som har 5% inblandning av förnybara komponenter (FAME). Färdtjänsten premierar transporter med miljöbilar med 9 kronor per mil. Antalet miljöfordon för färdtjänsttaxi har 2007 ökat från 476 till 738. Inom verksamheternas egna fordon ökar andelen miljöbilar.

Energi

Målet i Miljö Steg 5 för 2011 är att den totala energianvändningen inte ska öka jämfört med 2000, och att all el och kyla ska komma från

miljöanpassade källor. Minst 75 % av värmen ska komma från förnybar källa som ger låga utsläpp. Riktvärde för 2007 har inte angivits i budget. Användningen av energi inom Locums fastighetsbestånd var 2007 lägre än år 2000, både mätt per kvadratmeter och totalt. Förnybar andel el för Locum var 100%. Den kyla som används produceras till största delen lokalt med hjälp av vattenkraftbaserad el. Andelen förnybar värme var 78%. Även SL använde till 100% el från förnybara källor, och för kyla var andelen minst 50%. Andelen förnybar värme var 76%. För verksamheter utanför Locums och SL:s lokaler finns inte heltäckande uppgifter.

Läkemedel

Mål för hela programperioden är att nivåerna av de mest miljöstörande läkemedlen i utsläppen från reningsverken eller i ytvatten ska vara lägre än 2005, och att lustgasutsläppen ska vara minskade med 75 % jämfört med 2002. Riktvärde i budget 2007 var att utsläppen av lustgas från berörda sjukhus ska vara reducerade med 55% jämfört med år 2002.

På landstingets sjukhus finns rutiner för att minska utsläppen av miljöstörande läkemedelsrester. Utbildning av förskrivare sker fortlöpande. Förlossningsavdelningen vid Karolinska i Huddinge är fortfarande ensam om att ha en anläggning för att destruera använd lustgas. Den sammanlagda reduktionen av lustgasutsläpp inom landstinget ligger på drygt 30%. Sannolikt måste destruktionsanläggningar installeras vid fler sjukhus för att målet ska nås. Under hösten 2007 gjordes en utredning vid Danderyds sjukhus som pekade på att en del av lustgasutsläppen kan bero på läckage. Ett mer aktivt arbete för att förebygga, identifiera och tätat läckage är ett viktigt bidrag för att landstinget ska nå målet i Miljö Steg 5.

Kemikalier och kemiska produkter

Riktvärde i budget 2007 var att alla berörda bolag och förvaltningar ska bidra i arbetet med att inventera landstingets kemikalieanvändning. Berörda verksamheter har under år 2007 identifierat och kvantifierat de miljö- och hälsofarliga kemikalier som används. Inventering och kvantifiering av kemikalierna har utförts av en arbetsgrupp, bestående av specialister från vårdverksamheterna, Locum, SL och Waxholmsbolaget, under ledning av LSF Miljö.

Produkter

Mål i Miljö Steg 5 är att år 2011 ska 25 % av landstingets måltider vara baserade på ekologiskt framställda produkter, att användningen av byggmaterial som innehåller ämnen upptagna på Locums avvecklingslista ska ha upphört, samt att inom sjukvården ekologisk kost ska ha introducerats. Inom Stockholms läns sjukvårdsområde serveras en KRAV-

märkt måltid per vecka till patienter på vissa resultatenheter. Patientmåltider vid SNS är till 1% baserade på ekologiskt framställda produkter. För Karolinska utgörs kostnaden för livsmedel till egna kostenheter till 5% av ekologiska produkter, och upphandlad entreprenör uppger att motsvarande siffra är 10%. Kostenheten Rosenlund levererar patientmåltider som till 7 % baseras på ekologiskt framställda produkter. Locum arbetar aktivt med utfasning av kemikalier genom sitt engagemang i ett miljöbedömningssystem för byggvaror och använder dessa kriterier vid upphandling.

Miljöledning

Riktvärde i budget 2007 var att alla landstingets bolag och förvaltningar ska vara miljöcertifierade enligt den internationella standarden ISO 14001 och alla bolag och förvaltningar ska bibehålla sina certifikat. Alla förvaltningar och bolag ska kunna visa att miljökonsekvensbedömningar görs vid beslut när så är relevant, och att hänsyn tas till resultatet av bedömningen vid besluten. Samtliga av landstingets förvaltningar och bolag är fortsatt certifierade enligt ISO 14001 med undantag av HSN som var en ny förvaltning vid ingången av 2007. Locum är certifierat enligt både ISO 14001 och ISO 9001, och systemet är heltintegrerat i Locums verksamhetsledningssystem. MediCarrier har under året integrerat arbetsmiljö, kvalitet och miljöledning i ett ledningssystem. Miljökonsekvensbedömningar görs framför allt vid större beslut. Tillämpningen varierar mellan förvaltningar och bolag, men bör i flertalet verksamheter utvecklas. Arbete pågår på flera håll för att mer systematiskt integrera miljö i beslutsprocesserna, exempelvis vid S:t Eriks Ögonsjukhus. Karolinska har en särskild rutin för ändring av verksamheten, som innebär att förändringar som planeras ska anmälas till miljöchefen.

Upphandling

Riktvärde i budget 2007 var att uppföljningen av miljökrav vid upphandling ska förbättras. Landstingets förvaltningar och bolag ställer miljökrav vid upphandling och uppföljning sker. Färdtjänsten har infört krav på oberoende miljörevision av leverantörernas verksamhet, samt striktare regler för redovisning av drivmedel. Karolinska har börjat ta fram en prioriteringslista för lokalt upphandlade varugrupper, som ska vidareutveckla uppföljningen. Folkandvården genomförde 2007 besök hos leverantörer för att förbättra uppföljningen av ställda miljökrav.

Kommunikation

Mål i Miljö Steg 5 är att år 2011 känner alla landstingets anställda till hur

miljöprogrammet berör deras arbete. Under året har Miljö Steg 5 kommunicerats internt vid samtliga förvaltningar och bolag. Många har använt personaltidningar och intranät, och även haft särskilda informationsträffar för personalen, där man ibland har visat presentationsfilmen om Miljö Steg 5. Därtill har miljöutbildningar varit en viktig kanal för att få fram budskapet i det nya miljöprogrammet. LSF Miljö har under året anordnat utbildningstillfällen med drygt tusen deltagare. Därutöver genomförs lokala utbildningar på förvaltningar och bolag.

Miljömedicinsk forskning och utveckling

Målet för år 2011 är att resultaten från den arbets- och miljömedicinska forskningen tillämpas i landstingets beslutsprocesser. Forskningens långsiktiga målsättning är att befolkningens hälsa ska förbättras. Denna följs upp genom miljöhälsorapporter. Centrum för folkhälsa har på uppdrag av Socialstyrelsen färdigställt en nationell miljöhälsoenkät omfattande 43000 personer. Resultaten från denna ska ligga till grund för en regional miljöhälsorapport som kan användas i det förebyggande folkhälsoarbetet.

Regional utvecklingsplanering

Målet för år 2011 är att den regionala utvecklingsplanen för en långsiktigt hållbar livsmiljö utgör en grund för SLL:s strategiska planering. Under 2007 har arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan, RUFS 2010, varit intensivt. RUFS 2010 ska ersätta nu gällande RUFS 2001. Arbetet drivs av Regionplane- och trafikkontoret (RTK) i samarbete med länets 26 kommuner, Sveriges Kommuner och Landsting, ett antal statliga myndigheter samt olika intresse- och forskningsinstitutioner. Från landstinget är det främst SL, Locum och LSF som deltar i processen.

Miljökonsekvenser av beslutet

Miljöredovisning är en del av landstingets löpande miljöarbete. Genom regelbunden uppföljning av de uppsatta målen skapas förutsättning för ständiga förbättringar.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Åke Wennmalm
Miljödirektör